

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **TM – TRUCK, s. r. o.**, se sídlem Julia Fučíka 53, Vysoká Pec, zastoupený JUDr. Jaroslavem Novákem, Ph.D., advokátem se sídlem Trojanova 12, Praha 2, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 7, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 2. 10. 2013, č. j. 15 Af 62/2010 – 70,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 2. 10. 2013, č. j. 15 Af 62/2010 – 70, zrušil rozhodnutí Celního ředitelství v Ústí nad Labem (dále jen „celní ředitelství“) ze dne 10. 5. 2010, č. j. 1660-2/2010-200100-21, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce (dále je „účastník řízení“) a potvrzeno rozhodnutí Celního úřadu Chomutov (dále jen „celní úřad“) ze dne 22. 1. 2010, č. j. 1560/2010-086300-021, kterým bylo rozhodnuto o zajištění výrobků podle ust. § 42 odst. 1 písm. c) zákona č. 353/2003 Sb., ve znění účinném do 31. 3. 2010 (dále jen „zákon o spotřebních daních“), a to nafty motorové, kód nomenklatury 27101941, v množství 5 072 l a benzínu Natural 95, kód nomenklatury 27101145,

v množství 28 653 l, které jsou předmětem spotřební daně z minerálních olejů podle ust. § 45 odst. 1 písm. a) a b) zákona o spotřebních daních.

Krajský soud se v odůvodnění rozsudku nejprve zabýval otázkou přípustnosti kontroly provedené ve smyslu ust. § 41 odst. 4 zákona o spotřebních daních a procesním postupem celních orgánů od počátku této kontroly s tím, že není vyloučeno, aby v rámci kontroly množství a druhu přepravovaného zboží podle citovaného ustanovení celní orgán zjistil i jiná pochybení, která mohou být důvodem pro zajištění vybraných výrobků podle ust. § 42 odst. 1 písm. a) až d) zákona o spotřebních daních. V této souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2012, č. j. 5 Afs 25/2012 - 30. V daném případě dne 21. 1. 2010 pracovníci celního úřadu v souladu s ust. § 41 odst. 4 zákona o spotřebních daních zastavili dopravní prostředek účastníka řízení, a to tahač návěsů VOLVO FH 42T B HCM, RZ: X, s autocisternou SCHWARZMÜLLER TS 3/E, RZ: X dopravující motorovou naftu a benzín Natural 95. Podle předložených dokladů se mělo podle ust. § 26 zákona o spotřebních daních jednat o vybrané výrobky podmíněně osvobozené od daně. V rámci prováděné kontroly celní úřad zjistil, že sídlo příjemce zboží společnosti EKOL GAS PB, s. r. o. uvedené v průvodním dokladu (dále též „dokladu AAD“) neodpovídá zápisu v obchodním rejstříku, a je tedy nesprávné. Jako jeden z důvodů pro zajištění je přitom v ust. § 42 odst. 1 písm. c) zákona o spotřebních daních uvedeno zjištění, že údaje v průvodním dokladu podle ust. § 26 citovaného zákona jsou nesprávné. Krajský soud tedy vyhodnotil, že celní úřad byl oprávněn jak k zastavení dopravního prostředku účastníka řízení, tak ke kontrole správnosti sídla příjemce zboží, neboť údaje o tom, od koho, komu a kam jsou vybrané výrobky přepravovány, byly v daném případě podstatné pro určení daňového režimu. Krajský soud dále konstatoval, že na základě zjištění z kontroly provedené podle ust. § 41 odst. 4 zákona o spotřebních daních může celní úřad rozhodnout o zajištění výrobků i dopravního prostředku podle ust. § 42 odst. 1 citovaného zákona. Z protokolů o ústním jednání ze dne 21. 1. 2010, č. j. 1075-4/2010-086300-032 a č. j. 1081/2010-086300-032, i z charakteru kontroly podle ust. § 41 odst. 4 zákona o spotřebních daních, vyplynulo, že bylo prováděno místní šetření podle ust. § 15 zákona č. 337/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správě daní a poplatků“), a to s ohledem na uvedení nepravdivých údajů v přepravních dokladech. Protože v daném případě nebyla prováděna daňová kontrola, nebylo možno aplikovat práva a povinnosti daňového subjektu uvedená v ust. § 16 zákona o správě daní a poplatků. Následně bylo vydáno rozhodnutí o zajištění podle ust. § 42 odst. 1 písm. c) zákona o spotřebních daních, které je speciální úpravou k ust. § 15 odst. 7 zákona o správě daní a poplatků. Zpochybnil-li účastník řízení oprávnění svého zaměstnance, tj. řidiče Z. S., jednat za něj při prováděné kontrole, krajský soud uvedl, že k výkonu práce řidiče jistě patří i předložení přepravních dokladů ke kontrole podle ust. § 41 odst. 4 zákona o spotřebních daních, stejně jako umožnění prohlídky dopravního prostředku. Řidič dopravního prostředku tak v zastoupení účastníka řízení předal celnímu úřadu přepravní doklady a dopravní prostředek s nákladem (dne 21. 1. 2010) v souladu s jeho oprávněním. Krajský soud dále shledal, že se v případě úředních záznamů ze dne 21. 1. 2010, č. j. 1075-2/2010-086300-032 a č. j. 1075-3/2010-086300-032, o vydání zboží, dopravního prostředku a dokladů, rovněž tak i v případě protokolu o ústním jednání ze dne 21. 1. 2010, č. j. 1075-4/2010-086300-32, a protokolu o zajištění vybraných výrobků a dopravního prostředků ze dne 21. 1. 2010, č. j. 1075/2010-086300-032, se jednalo o vadu těchto úředních záznamů a protokolů. Bylo totiž zřejmé, že řidič Z. S. nezastupoval

pokračování

společnost EKOL GAS PB, s. r. o. (tj. příjemce dodávky), ale účastníka řízení (tj. dopravce). Měl tedy být jako zástupce účastníka řízení uveden. Kontrolovanou osobou v režimu ust. § 42 zákona o spotřebních daních pak nebyl řidič Z. S., ale právě účastník řízení. Krajský soud následně posoudil, jaké dopady měla uvedená pochybení na práva účastníka řízení, přičemž konstatoval, že dne 22. 1. 2010, tj. jeden den po předmětné kontrole a zajištění vybraných výrobků a dopravního prostředku, bylo vydáno celním úřadem rozhodnutí o zajištění podle ust. § 42 odst. 1 písm. c) zákona o spotřebních daních, ve kterém byl již správně uveden účastník řízení jako daňový subjekt. S ohledem na skutečnost, že bylo fakticky jednáno jak s řidičem účastníka řízení, tak i s jednatelem účastníka řízení, jak vyplývá z protokolu o ústním jednání ze dne 21. 1. 2010, č. j. 1081/2010-086300-32, celní úřad nebyl povinen seznamovat účastníka řízení s výsledkem kontroly, ale pouze s důvodem zajištění prostřednictvím protokolu o zajištění, což bylo dodrženo. Účastník řízení byl prokazatelně s rozhodnutím o zajištění seznámen a reagoval na něj včasným a řádným odvoláním. Krajský soud proto nepovažoval shora uvedené procesní vady za natolik podstatné, aby způsobily nezákonnost napadeného rozhodnutí. Krajský soud nepovažoval za vadu řízení ani absenci podpisu Z. S. na str. 2 protokolu o ústním jednání ze dne 21. 1. 2010, č. j. 1075-4/2010-086300-032, neboť zákon o správě daní a poplatků nestanoví jako náležitost protokolu podpis na každé jeho straně. K hodnocení, že v daném případě nejsou žádné skutečnosti zpochybňující závěr, že Z. S. byl řádně poučen, proto postačoval podpis na str. 3 uvedeného protokolu. Rozhodnutí celního úřadu ze dne 22. 1. 2010, č. j. 1560/2010-086300-021, o zajištění vybraných výrobků, obsahuje pouze jeden důvod zajištění, a to nesprávný údaj sídla příjemce vybraných výrobků ve smyslu ust. § 42 odst. 1 písm. c) zákona o spotřebních daních. Celní ředitelství pak opřelo své rozhodnutí o nový právní závěr, který vycházel z doplnění řízení o nový důkaz, a to povolení k opakovanému přijímání vybraných výrobků z jiných členských zemí v režimu podmíněného osvobození od daně ze dne 2. 12. 2009, č. j. 8088-2/2009-030100-23. V žádném z míst, které bylo při kontrole zjištěno jako místo určení vybraných výrobků (Kladno, sklad účastníka řízení a Milevsko), podle celního ředitelství nemohl příjemce přijímat vybrané výrobky. V napadeném rozhodnutí celní ředitelství dále uvedlo, že pokud má být zboží dovezeno do místa, které není uvedeno v předmětném povolení, je doprava vybraných výrobků v režimu podmíněného osvobození od daně vykonávána v rozporu s tímto platným povolením a vybrané výrobky tak mohou být považovány za vyňaté z režimu podmíněného osvobození od daně během dopravy podle ust. § 28 odst. 1 písm. a) zákona o spotřebních daních. Celní ředitelství sice seznámilo účastníka řízení s tím, že si opatřilo i uvedené povolení, nicméně ho neseznámilo s tím, že shledalo jiný důvod pro zajištění. Celní ředitelství tak, v napadeném rozhodnutí, označilo uvedení již neplatné adresy sídla příjemce za pouhou formální vadu, která nabyla na závažnosti až ve spojení s tím, že se zároveň jednalo o místo dodání zboží, neboť nebyla vyplněna kolonka 7a AAD. Krajský soud označil napadené rozhodnutí za překvapivé. Ze shora uvedeného postupu celního ředitelství, které z důkazu opatřeného v odvolacím řízení dovodilo další a vlastně také jediný důvod zajištění, tak bylo s odkazem na judikaturu soudů, patrné, že se dostalo do rozporu s požadavky na předvídatelnost správního rozhodování. Reagovat na nový důvod zajištění tak účastník řízení ve správním řízení vůbec nemohl a poprvé se k němu vyjádřil až v řízení před krajským soudem.

Proti rozsudku podalo Generální ředitelství cel (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. V kasační stížnosti

stěžovatel uvedl, že v průběhu odvolacího řízení neshledal jiný důvod pro zajištění vybraných výrobků, jak nesprávně dovodil krajský soud. Pouze prověřil a potvrdil skutečnost, že adresa sídla společnosti EKOL GAS PB, s. r. o. (tj. příjemce dodávky) byla v průvodním dokladu AAD uvedena nesprávně, kdy současně adresa sídla této společnosti měla být místem dodání vybraných výrobků. Jednalo se tedy o nesprávný údaj, na základě kterého byly vybrané výrobky podle ust. § 42 odst. 1 písm. c) zákona o spotřebních daních zajištěny. S ohledem na to, že účastník řízení poukazoval na uvedení nesprávného, resp. neplatného, údaje jako na pouhý formální nedostatek, který nemůže způsobit porušení zákona o spotřebních daních, prověřoval stěžovatel, zda aktuální sídlo společnosti EKOL GAS PB, s. r. o. na adrese Písek, Pražské předměstí, Pražská 288 je místem přijímání vybraných výrobků v režimu podmíněného osvobození od daně, tj. místem, kam mohou být takové výrobky fyzicky dopraveny. Za tímto účelem si vyžádal od Celního ředitelství České Budějovice povolení k opakovanému přijímání vybraných výrobků z jiných členských zemí v režimu podmíněného osvobození od daně ze dne 2. 12. 2009, č. j. 8088-2/2009-030100-23 (dále jen „povolení k opakovanému přijímání vybraných výrobků“). Stěžovatel sice v napadeném rozhodnutí připustil, že uvedení neplatné adresy v kontextu s tím, že tato v minulosti existovala, by mohlo být pouhou formální vadou, pokud by se jednalo pouze o údaj o příjemci, resp. označení sídla obchodní společnosti, ale v tomto případě údaj o neplatné adrese deklaroval také místo přijímání vybraných výrobků. Uvedení neplatné adresy sídla příjemce tedy stěžovatel rozhodně nehodnotil jako formální vadu, jak tvrdil účastník řízení. Předmětná vada pak nenabyla závažnosti v odvolacím řízení, jak vyznívá z rozsudku krajského soudu, nýbrž intenzita této vady vznikla již při vyhotovení průvodního dokladu AAD zahraničním odesílatelem. Celní orgány nemohly považovat uvedenou chybu pouze za formální, neboť její závažnost byla dána tím, že údaj o sídle společnosti vyplňovaný v kolonce 7 dokladu AAD (příjemce) při absenci údaje v kolonce 7a (místo dodání) vždy znamená i údaj o místě přijímání vybraných výrobků. Přestože v napadeném rozhodnutí je uvedeno, že *„Podle dalšího prováděného dokazování ve věci existuje další důvod pro zajištění, neboť jak dále vyplývá ze spisového materiálu, kolonka 7a AAD nebyla vyplněna.“*, nejedná se o další (jiný) důvod pro zajištění vybraných výrobků, nýbrž o potvrzení a podpoření důvodu stávajícího. Důvod pro zajištění vybraných výrobků podle ust. § 42 odst. 1 písm. c) zákona o spotřebních daních byl jediný, a to nesprávný údaj na průvodním dokladu AAD v kolonce 7. Informace o místech přijímání vybraných výrobků příjemcem uvedené v povolení k opakovanému přijímání vybraných výrobků stávající právní názor o nesprávně vyplněném dokladu AAD pouze potvrdily. Z tohoto důvodu stěžovatel neměl důvod účastníka řízení seznamovat s novým hodnocením důkazů a právními úvahami, jelikož k takovým v průběhu odvolacího řízení nedospěl. Žádné jiné důvody pro zajištění vybraných výrobků ve smyslu ust. § 42 odst. 1 a), b) nebo d) zákona o spotřebních daních přitom nebyly v průběhu odvolacího řízení zjištěny. Podle stěžovatele se tudíž nejednalo o překvapivé rozhodnutí, kdy by odvolatel nebyl seznámen se získanými důkazy a bylo mu upřeno právo doplňovat či pozměňovat údaje v podaném odvolání. Účastník řízení totiž byl v průběhu odvolacího řízení sám ve zjišťování stavu řízení aktivní. Dne 21. 4. 2010 bylo účastníku řízení zasláno oznámení o ukončení doplňování výsledků daňového řízení s podáním informace o nově získaném důkazu listinou, tj. povolení k opakovanému přijímání vybraných výrobků a dne 29. 4. 2010 bylo v průběhu ústního jednání umožněno zástupci účastníka řízení nahlédnout do spisu a byla mu vyhotovena a předána kopie uvedeného povolení, kopie žádosti o poskytnutí rozhodnutí o povolení oprávněného příjemce a kopie odpovědi na žádost o poskytnutí

pokračování

povolení oprávněného příjemce. Účastník řízení nevyužil možnost se k novým důkazním prostředkům vyjádřit. Stěžovatel se proto nedomnívá, že by v průběhu odvolacího řízení porušil zásady přiměřenosti a součinnosti uvedené v zákonu o správě daní a poplatků, čímž by mohlo dojít ke krácení práv účastníka řízení. Závěrem kasační stížnosti stěžovatel namítal, že krajský soud při přezkoumávání napadeného rozhodnutí vybočil z mezí ve smyslu ust. § 75 odst. 2 s. ř. s., když se nad rámec žalobních bodů zabýval překvapivostí napadeného rozhodnutí, ačkoliv překvapivost účastník řízení nenamítal a ta ani z napadeného rozhodnutí nevyplývá. S ohledem na uvedené důvody stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odst. 4, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Klíčovou právní otázkou v dané věci je, zda v průběhu odvolacího řízení byl stěžovatelem získán důkaz, ze kterého byl dovozen další, a vlastně jediný, důvod zajištění vybraných výrobků a zda následkem toho došlo k porušení principu předvídatelnosti správního rozhodnutí a toto tak bylo překvapivé.

Nejvyšší správní soud se již v minulosti opakovaně vyjádřil k otázce předvídatelnosti správního rozhodování, resp. vyloučení překvapivých rozhodnutí, omezující procesní obranu účastníka (např. v rozsudcích ze dne 20. 7. 2007, č. j. 8 Afs 59/2005 – 83 a ze dne 25. 5. 2011, č. j. 2 Afs 84/2010 – 83). Přitom reflektoval judikaturu Ústavního soudu, který označil za projev libovůle a porušení práva na spravedlivý proces situaci, kdy je rozhodnutí „pro účastníka řízení s ohledem na dosavadní stav řízení, stav dokazování, existující procesní situaci a především uplatněné právní námitky překvapivé“ (viz nálezy Ústavního soudu z dne 24. 2. 2004, sp. zn. I. ÚS 654/03). Dále v nálezu ze dne 24. 2. 2004, sp. zn. I. ÚS 654/03, Ústavní soud uvedl, že „[j]edním z aspektů práva na spravedlivý proces je na jedné straně postulát alespoň minimální míry předvídatelnosti soudního rozhodnutí, na straně druhé požadavek, aby se soud příslušným způsobem vypořádal s námitkami, jež účastník řízení uplatňuje. Jestliže rozhodnutí soudu je pro účastníka řízení s ohledem na dosavadní stav řízení, stav dokazování, existující procesní situaci a především uplatněné právní námitky překvapivé, nelze hovořit o tom, že soud dostal své povinnosti poskytovat jednotlivci soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny“. Lze odkázat i na nálezy Ústavního soudu ze dne 21. 1. 2003, sp. zn. II. ÚS 523/02, v němž bylo vysloveno, že „[o]dvolací soud, který potvrdil rozsudek soudu prvního stupně z jiného důvodu, než byl důvod zamítnutí žaloby soudem prvostupňovým, aniž by před vydáním potvrzujícího rozsudku seznámil účastníky řízení se svým právním názorem - odlišným od právního názoru soudu prvního stupně, a nemožnil jim se k němu vyjádřit, v podstatě porušil zásadu dvojinstančnosti řízení a tím ve svých důsledcích zasáhl do stěžovatelova práva na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny. V případě potvrzujícího rozsudku odvolacího soudu, který byl opřen o jiný důvod, než byl důvod zamítnutí žaloby soudem prvního stupně, se v konkrétním případě jedná o překvapivé rozhodnutí, které vedlo k porušení stěžovatelova práva na spravedlivý proces zakotveného v čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny.“ Jakkoli Ústavní soud tyto závěry vyslovil v souvislosti s rozhodováním soudů, lze je podle názoru

Nejvyššího správního soudu nepochybně vztáhnout i na řízení správní. Za explicitní vyjádření této kautely v jednoduchém právu je přitom možné považovat ust. § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, jak vyhodnotil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 20. 7. 2007, č. j. 8 Afs 59/2005 – 83. Ve smyslu ust. § 177 odst. 1 správního řádu se pak tento závěr uplatní i v řízeních vedených v procesním režimu zákona o správě daní a poplatků.

Podle ust. § 42 odst. 1 zákona o spotřební dani správce daně zajistí vybrané výrobky, popřípadě i dopravní prostředek, který je dopravuje, jestliže zjistí, že

- a) vybrané výrobky jsou dopravovány bez dokladu uvedeného v § 6, 27 a 27c, 30, 51, 100 nebo 100a s výjimkou uvedenou v § 50 odst. 8,
- b) vybrané výrobky jsou dopravovány bez dokladu uvedeného v § 5,
- c) údaje uvedené na dokladu podle písmene a) nebo b) jsou nesprávné nebo nepravdivé, nebo
- d) doklad uvedený v písmenu a) nebo b) je pozměněný nebo padělaný.

V dané věci je nepochybné, že celní úřad rozhodl o zajištění vybraných výrobků pouze z důvodu, že byl uveden nesprávný údaj o sídle příjemce vybraných výrobků ve smyslu ust. § 42 odst. 1 písm. c) zákona o spotřebních daních. V odůvodnění svého rozhodnutí celní úřad konkrétně uvedl: „[p]rotože kontrolovaná osoba předložila ke kontrole doklad AAD č. 4074437 ze dne 21. 1. 2010, ve kterém byl uveden nesprávný údaj o sídle příjemce předmětných vybraných výrobků ve smyslu § 42 odst. 1 písm. c), oznámil celní úřad v souladu s ustanovením § 42 odst. 4 zákona o SPD, opatření o zajištění vybraných výrobků a dopravního prostředku kontrolované osobě ústně a bezodkladně vyhotovil protokol o zajištění vybraných výrobků a dopravního prostředku č. j. 1075/2010-086300-032, který byl kontrolované osobě předán“. V napadeném správním rozhodnutí však celní ředitelství dospělo k závěru, který se opíral o listinný důkaz, který si opatřilo v průběhu řízení o odvolání. Jednalo se o povolení k opakovanému přijímání vybraných výrobků. Z tohoto listinného důkazu zjistilo, že jsou v něm určena místa, kde může společnost EKOL GAS PB, s. r. o. přijímat vybrané výrobky z jiných členských zemí v režimu podmíněného osvobození od daně. Byly jimi adresa sídla společnosti EKOL GAS PB, s. r. o, tj. Písek, Pražská 288, hraniční přechod Rozvadov, Dolní Dvořiště 152, Cheb, Karlovarská 26 a Mikulov, K Vápence 601e. V žádném z míst, která byla uvedena jako místo určení vybraných výrobků (tj. Kladno v mezinárodním nákladním listu, Milevsko v průvodním dokladu AAD a sklad účastníka řízení podle sdělení řidiče) tak společnost EKOL, GAS PB, s. r. o. předmětné výrobky přijímat nemohla. Vzhledem k obsahu odůvodnění rozhodnutí celního úřadu a celního ředitelství je nesporné, že stěžovatel uvedl další nový důvod pro zajištění dopravního prostředku opírající se právě o důkaz provedený až v odvolacím řízení. Celní ředitelství totiž v napadeném rozhodnutí konstatovalo, že „Uvedení chybné adresy sídla příjemce vybraných výrobků v kontextu toho, že celní ředitelství zjistí, že adresa sídla dříve existoval, by mohlo být pouze formální vadou, pokud by tento údaj byl pouze údajem o příjemci. Podle dalšího prováděného dokazování ve věci existuje další důvod pro zajištění, neboť jak dále vyplývá ze spisového materiálu, kolonka 7a AAD nebyla vyplněna. Podle Nařízení Komise (EHS) č. 2719/92, o průvodním úředním dokladu při přepravě výrobků podléhajících spotřební dani v rámci režimu s podmíněným osvobozením od spotřební daně, platí, že není-li kolonka 7a AAD vyplněna, má se za to, že místo dodání je stejné jako v kolonce

pokračování

7 AAD. Z uvedeného vyplývá, že místo sídla příjemce není pouze formálním údajem průvodního dokladu, když je jím také vyjádřeno místo, kam mají být vybrané výrobky fyzicky dopraveny. (...) V kontextu výše uvedeného je jistě dostatečně zůvodněno, že se nejedná pouze o formální vadu průvodního dokladu a pro zajištění dopravních prostředků tedy měl celní úřad důvodné pochybnosti“. Mělo-li tedy celní ředitelství za to, že důvod, který vedl celní úřad k zajištění dopravního prostředku, není dostačující a věc posoudilo na základě doplnění dokazování jinak, byť dopady do právní sféry účastníka řízení jsou totožné, bylo jeho povinností dát účastníku řízení možnost vyjádřit se k takto nově formulovanému právnímu hodnocení. Celní ředitelství podle obsahu protokolu ze dne 29. 4. 2010 sice účastníka řízení seznámilo s obsahem spisu a předložilo mu jej k nahlédnutí včetně rozhodnutí o povolení k opakovanému přijímání výrobků, nicméně ho již neseznámilo s tím, že shledalo další podstatný důvod pro zajištění vybraných výrobků. Účastník řízení tak ve správním řízení neměl, bez vědomosti, jaké důsledky může ve věci mít tento nový důkaz, důvod na něj reagovat. S odkazem na výše uvedené, se tedy v daném případě jednalo o překvapivé rozhodnutí, které vedlo k porušení práva účastníka řízení na spravedlivý proces. Nejvyšší správní soud proto považuje závěr krajského soudu za zákonný.

Nejvyšší správní soud se dále zabýval stížní námitkou, že krajský soud při přezkoumávání napadeného rozhodnutí vybočil z mezí ust. § 75 odst. 2 s. ř. s., když se nad rámec žalobních bodů zabýval překvapivostí tohoto rozhodnutí. Ústavní soud se pak k otázce rozsahu soudního přezkumu vyslovil v nálezu ze dne 6. 5. 2009, sp. zn. I. ÚS 1419/2007 tak, že „[v]ětu první § 75 odst. 2 s. ř. s. nelze interpretovat doslovně, ale restriktivně. Vázanost soudního přezkumu na žalobní body je zásadně správná, avšak nelze ji absolutizovat. Sám Nejvyšší správní soud i bez výslovné zákonné opory svou judikaturou učinil celou řadu výjimek z tohoto pravidla, a nelze proti tomu nic namítat. Uplatnění dispoziční zásady ve správním soudnictví nemůže být v rozporu s povahou práv, jímž je poskytována ochrana, a konečně se samotným účelem řízení, jímž je spravedlivá ochrana skutečných subjektivních veřejných práv; v tomto smyslu je nutno interpretovat i jednotlivá ustanovení soudního řádu správního, v nichž se dispoziční zásada promítá“. Nejvyšší správní soud již dříve judikoval, že soud nad rámec žalobních bodů přihlíží z úřední povinnosti k vadám podle ust. § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s., tedy k vadám, které by mohly mít za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé, a to za předpokladu, že jsou bez dalšího patrné ze správního spisu. V dané věci je napadené rozhodnutí právě takovou vadou zatíženo, když bylo, s odkazem na shora uvedené, shledáno jako překvapivé. Proto je tato stížní námitka rovněž nedůvodná.

Ze všech výše uvedených důvodů není napadený rozsudek krajského soudu nezákonný. Nejvyšší správní soud proto podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost zamítl. Učinil tak postupem podle ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatel v řízení úspěch neměl a účastníku řízení žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 17. července 2014

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu